

A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISTERIUM MEGBIZÁSÁBÓL

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ

Budapest, V., Báthory-utca 19.

KIADJA: Dr. LENDL ADOLF, „A TERMÉSZET” MELLÉKLAP JAKÉNT

Budapest, II., Donát-utca 7.

A „HALÁSZAT” előfizetési ára 3 korona

— „A TERMÉSZET”-tel együtt 6 korona.

HIVATALOS RÉSZ.

»A m. kir. földművelésügyi miniszter a Tisza-Dobi és Taktakenézi uradalmak halászati társulatának és a Tisza-Eszlár, Taktaköz, Tisza-Dadai halászati társulatnak alapszabályait és üzemtervét 68776/1900. sz. alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.«

Budapesti halászati kongresszus.

Folyó évi márczius hó 7-én tartatott meg Budapesten az első magyar halászati kongresszus. Halászati törvényünk életbelépte óta ennél jelentősebb momentumot halászatunk ügyében aligha jegyezhetünk fel.

A közgazdaság terén Európaszerte mindenhol beállott lázas munka nálunk a vízszabályozásban érte el tetőpontját. Vizeinknek ősi jellegükből való kiforgatása halászatunkat látszólag végveszélylyel fenyegette. A különbség a régi s az új állapotok között oly nagy volt, az átmenet oly hirtelen történt, hogy azzal, a mi még a vizekben megmaradt, senki sem tartotta érdemesnek továbbra is törődni, csak éppen a szabadon gazdálkodó rabló halászok.

Az államhatalom tette meg a veszendőbe menő nemzeti vagyon megmentésére az első lépést a halászati törvény életbeléptetésével. Csakhogy azok, a kik számára a törvény hozatott, bizalmatlanul fogadták azt. Minek a törvény, ha nincs hal? És ez a bizalmatlanság, ez a kétségeskedés volt a legnagyobb veszedelem.

Arra senki sem akart gondolni, hogy már most a munka ideje érkezett el, hogy még mindig maradt annyi s olyan vizünk, a melyen okszerű műveléssel — ezzel az eddig ismeretlen valamivel — nagyon is számot tévő értékes halászat üzhető.

Több mint tíz év kellett annak a felismerésére, hogy igenis érdemes is, szükséges is törődnie mindenkinek, a kiket illet, a magyar halászzal. Jövendelmi forrást jelent ez a magyar gazdának, keresetet

a halász iparosnak, olcsó, egészséges táplálékot a népnek.

A nehéz dolog éppen az volt, hogy mindez átmenjen a köztudatba. De hogy átment, azt legjobban bizonyítja a lefolyt kongresszus, a mely első nagyszabású megnyilatkozása volt a közönség érdeklődésének s a mely fényesen igazolta, hogy a magyar halászok akarnak s tudnak törődni a maguk dolgával. Az itt megnyilatkozott öntudatban rejlő erkölcsi erő bizonyára meghozza a várt eredményt.

A kongresszus lefolyásáról egyébként az alábbiakban számolunk be részletesen.

* * *

A kongresszus tagjai márczius hó 7-én d. e. 10 órára gyűltek össze az Országos Magyar Gazdasági-Egyesület nagytermében. A megjelenteket gróf Széchenyi Imre üdvözölte, mint a kongresszus végrehajtó bizottságának elnöke a következő beszéd kíséretében:

Tisztelt Uraim!

Méltóztattak hallani, hogy már néhány évvel ezelőtt a halászat iránt érdeklődők azon eszmével foglalkoztak, hogy érdemes volna, ha egyszer összejönnénk s a hazai halászat ügyét megbeszélve, megfontolás tárgyává tennénk, hogy a halászatról szóló 1888. évi XIX. törvény-cikk némely irányban nem-e volna módosítandó.

Én, uraim, azt hiszem, hogy minden úttörő közgazdasági törvény alkotásánál az az eset forog tenn, mint midőn egy szabó, annélkül, hogy módjában lett volna mértéket venni valakinek a testére, elkészíti a ruhát. Az mindig véletlenség, hogy a ruha teljesen illik-e azután, vagy itt-ott hibák fordulnak elő. (Ugy van!) Így van ez uraim minden úttörő törvénynél, nagyon természetes tehát, hogy a halászati törvénynél is.

Ma már közel 13 év telt el a halászati törvény megalkotása óta és nekünk érdekelteknek volt alkalmunk bőven tapasztalni, hogy hol szűk és hol bő a szabott ruha. — Ennek folytán beállott az ideje annak, hogy e felett tanácskozzunk és a törvény módosítása tekintetében a kormányzatnak a megfelelő javaslatokat megtegyük, —

Ugyanezt a célt követte némely halászat iránt érdeklődő akkor, midőn másfél évvel ezelőtt egy halászati kongresszus összehívását tervezte a szegedi mezőgazdasági kiállítás kapcsolatával, a mely kongresszus azonban bizonyos okoknál fogva nem tartatott meg.

Az érdeklődők azonban nem tágtottak, hanem a kérdést újra, meg újra napirendre hozták s hosszas tanácskozmányaik folyamán egy végrehajtó-bizottságot választottak, melynek én bátor voltam elnöke lehetni s a melynek előadója *Meszleny Benedek*, jegyzője *Purgly Pál* barátaink voltak.

Ezen bizottság szerény működéséből keletkezett a mai kongresszus; mi bátrak voltunk a tisztelt tagtársakat összehívni s ez az összejövetel első sorban természetesen *Meszleny Benedek* barátunk nagy munkája és fáradozásának köszönhető, (éljenzés), aki oly konkrét javaslatokat hozott elébünk, a melyek mindenesetre tüzetes tárgyalás alapjául szolgálhatnak.

A végrehajtó-bizottság iparkodott a kongresszusra szóló meghívásokat oly széles körre kiterjeszteni, aminőre csak lehetett; meghívtuk mindazokat, akiről tudomásunk volt, hogy a halászat ügye iránt érdeklődnek; meghívtunk minden halászati társulatot s gazdasági együletet és mindazokat az egyéneket, kikről hallottuk, hogy halászattal lalkoznak s a halászat iránt érdeklődnek.

Méltóztassanak megengedni, hogy a végrehajtó-bizottságnál a kongresszusra jelentkezett tagok névsorát s a végrehajtó-bizottsághoz érkezett átiratokat felolvassuk.

Purgly Pál, a végrehajtó-bizottság jegyzője, felolvassa a következő névsort:

Adám Ferencz halász-mester, Tolna. *Bariss Gyula* balatoni halászati-társulat igazgatója, Somogyvár. *Bors Mihály* balatoni halászati-társulat tagja, Szántód. *Buday Zádor* műszaki tanácsos, a latorczai halászati-társulat elnöke, Budapest. *Csáky Lajos* gróf, sebeskőrösi halászati-társulat elnöke, Nagy-Várad. *Csepely Dániel* komáromi halászati-társulat tagja, Komárom. *Corchus*

Béla tógazdaság birtokosa, Budapest. *Deák Gyula* borsodi halászati-társulat alelnöke, Tisza-Keszi. *Dellin Frigyes* bellyei főhercegi uradalom főerdésze, Kopács. *Dezsényi Árpád* dr., balatoni halászati-társulat alelnöke, Keszthely. *Erdélyi István* komáromi halászati társulat igazgatója, Aranyos. *Fanda János* budapesti halászipartársulat elnöke, Budapest. *Füredi Bertalan*. *Geiger Ferencz* bény-garamtoroki halászati társulat elnöke, Nána. *Grassl Hugó* soroksári dunaági halászati-társulat alelnöke, Ráczekeve. *Gräfl Jenő* Szolnok vidéki felső-tiszai halászati-társulat alelnöke, Poroszló. *Hajós József* cs. és kir. kamarás, pestmegyei gazdasági-egyesület képviselőjében, Budapest. *Hauer Béla* tógazdaság birtokosa, pestmegyei gazdasági-egyesület képviselőjében, Kis-Harta. *Hegedüs János* komáromi halászati-társulat tagja, Komárom. *Hennel Károly* balatoni halászati részv.-társ. tagja, Saári-pusztá. *Hertelendy Ferencz* országgyűlési képviselő, az O. M. G. E. és G. E. O. Sz. képviselőjében, Budapest. *Hideghéthy Imre* tatai uradalom igazgatója, Tata. *Hirsch Alfréd* dr., tógazdaság birtokosa, Iháros. *Hunyady László* gróf, Varrasúr-negyedi halászati-társulat elnöke, Ürmény. *Jäger Vilmos* halászmester, Apatin. *Kajuch József* kalocsai érseki uradalom főigazgatója, Kalocsa. *Karsay Lajos* Varrasúr-negyedi halászati-társ. alelnöke, Ürmény. *Kartali Pál* halászmester, Apatin. *Keglevich Gábor* gróf, pestmegyei gazdasági-egyes. elnöke, N.-Káta. *Kégl György* földbirtokos, Csala-pusztá. *Kirchhofer Gyuró* halászmester, Bród. *Kovács Lajos* hármaskőrösi halászati-társulat igazgatója, Gyoma. *Kozák Ferencz* halászmester, Apatin. *Krieg Ferencz* halászmester, Apatin. *Kuttner Kálmán* kir. mérnök, Budapest. *Kvassay Jenő* ministeri tanácsos, Budapest. *Lakatós Károly* «A természet» szerkesztője, Budapest. *Landgraf János* műszaki tanácsos, orsz. halászati-felügyelő, Budapest. *Lendl Adolf* dr., műegyetemi m.-tanár, Budapest. *Liptay Jenő* Tokaj-nagyhalászi halászati-társulat elnöke, Bashalom. *Losonczy Elemér* győri halászati-társulat tagja, Győr. *Mandorf Géza* báró, velencei halászati-

A tihanyi halászok életéből.

A „HALÁSZAT” eredeti tárczája.

A mult augusztus egyik forró délutánján ott sétáltam a tihanyi »Küjes« (Köves) alatt, hol a kavicsokat legsimábbra görgeti a Balaton árja és a part legdúsabban ontja a »kecskekörmök«-et.

Előttem a szép Balaton, szemben a zalai hegyláncztól védett kies »ornamentum regni Hungariae«, mint a hogy *József nádor* nevezte el Balaton-Füredet. Fölöttem az omladozó remete-lakások és mellettem az agyagos hegyoldalból fakadt csermely üde kereteként vadrózsafák, szederindák, bangita-bokrok, egy-két ökörfarkkóró, de ezerjő- meg vasfű bőszgesen. Valóságos kis oázis a majdnem kopárnak mondható félsziget partvidékén. Az embernek önkénytelenül azok a szép idők jutnak eszébe, mikor még itt is őserdő lombjait aranyozta meg az arácsi Tamáshegy mögött lenyugvó nap.

Merengésből kövek gördülése riasztott föl. Egy jóképű tihanyi parasztember ereszkedett le óvatosan a lejtős hegyoldalra. Nem a rendes gyalogutat választotta. Mindjárt gondoltam, hogy valami rosszban sántikál. Nagyon meglepte, mikor a félsziget e meglehetősen elhagyott pontján is embert látott maga előtt. Egy darabig gyanusan nézett reám, de amint barátságosan szóba álltam vele, csak elöszedte ám a tarisznyából a kis gyaloghálóját.

»Egy-két macskám van ott fenn a pinczénél«, szolt ma-

gyarázatképen, »szeretnék nekik egy kis gardát, keszeget, mit keríteni.«

Nem szóltam rá semmit, de meg mertem volna rá esküdni, hogy ebből a keszezből is csak úgy esznek majd a macskák, mint az egyszeri kutya abból a bizonyos kutya-porczióból, melyet az együgyű gyermek ilyenformán kért a mézáróstól: ne legyen nagyon kövér, mert a multkor rosszul lett tőle az édes apám!

Kell is a macskának aratáskor keszeg! Megtalálja az még a tihanyi hegyen is az eger dukancziáját!

De hát csak ráhagytam. Míg lerakta a hálót és lenyomkodta a vízfénékbe a hálóvégi karókat, egyre szapulva a kormányt, a »fisért« (halász-bérlőt), meg a halászó-gőzösöket (a nem rég alakult balatoni részvénytársaság hajóit!) Ezek kiveszik úgymond, még a betéví falatot is a szegény ember szájából. »Hát lássa, kérem, ezért a két font hitvány keszegért, a mit talán reggelre összefogok, épen oly keményen megbüntetnének ám, mintha háromszáz méteres hálóval keríteném tilosban a süllőt, vagy harcsát«.

Nagyon nehezen látja be ez a nép a rendszeres kezelés hasznát. A részvénytársaságban legnagyobb ellenségét látja, bizalmatlanul visszahúzódik tőle, a hol lehet árt neki és mikor hozzájut, bizony nem csinál lelkiismereti kérdést az orvhalászból. Nappal csak el-elcsépelget, vagy nyomtat a »szűrű-n, de este már fölébred benne a halászvér és nem tud ellenni egy kis »stepsziben« sült paprikás garda, vagy halászlé nélkül.

társulat tagja, Pákozd. *Melczér Gyula* borsodi halászati-társulat elnöke, Sajó-Örös. *Meszleny Benedek* velencei halászati-társulat igazgatója, Nyék. *Meszleny Pál* országgyűlési képviselő, a velencei halászati-társulat tagja, Nyék. *Molnár Károly dr.*, országgyűlési képviselő, Bács-Bodrogmegyei gazd.-egy. képviselőjében, Zombor. *Muraközy Endre* kir. mérnök, Budapest. *Muser Ádám* halász-mester, Apatin. *Nedeczky Jenő* balatoni halászati-társulat tagja, Balaton-Edérics. *Németh János* prépost, sopronmegyei gazdasági-egyes. képviselőjében, Kapuvár. *Német Lipót* bellyei főhercegi uradalom ügyésze, Mohács. *Nikolics József* halász-mester, Apatin. *Notheisz Ferencz* halász-mester, Apatin. *Novák József* Mindszent-algyői uradalom igazgatója, Mindszent. *Óváry Ferencz dr.*, országgyűlési képviselő, balatoni halászati részv.-társ. tagja, Veszprém. *Paczona István* Érd-dunagyházai halászati-társulat igazgatója, Rácz-Almás. *Pekánovics Imre* igazgató főmérnök, sebeskőrösi halászati társulat és biharmegyei gazd.-egyes. képvis., Nagy-Várada. *Platz Ferencz* halász-mester, Apatin. *Pollák Géza* erdész, Szomolnok *Purgly Pál* balatoni halászati részv. t. igazgatója, Siófok. *Purgly Sándor dr.* országgyűlési képviselő, balatoni halászati részv. társ. tagja, Budapest. *Puteani Géza br.* balatoni halászati társulati tagja, Szigliget. *Répássy Miklós* kir. főmérnök, Budapest. *Rohrer Sándor* magyaróvári haltenyésztő társulat elnöke, Magyar-Óvár. *Ruzsovics József* Dunaszekcső-drávatoroki halászati társulat igazgatója, Pécs. *Szalay Mátyás* rendőrfőkapitány, Szabadka. *Szapáry Gyula gróf* Szolnok vidéki felső tiszai halászati társulat elnöke, Fegyvernek. *Sennyey Béla br.* zemplénmegyei gazd. egyes. elnöke, Bély. *Széchenyi Imre gróf* balatoni halászati társulati elnöke, Somogyvár. *Szilágyi Zsigmond* igazgató főmérnök, (Törökbecsei nagyréti ármentesítő társulat képviselőjében) Törökbecse. *Singhoffer M. József* halász-mester, Budapest. *Sinczta Ferencz* halász-mester, Titel. *Takács Gyula* Bény-garamtorki halászati társ. alelnöke, Bátorkeszi. *Udry Gáspár* halász-mester,

Apatin. *Usztebra Antal* halász-mester, Tolna. *Valasek Ferencz* a tatai uradalom tófelügyelője, Tata. *Wenczl Lajos* Szabadka sz. kir. város halászati felügyelője, Szabadka. *Zimmermann János* halász-mester, Apatin. *Zombori Antal* városi tanácsnok, Szeged.

Jegyző olvassa *Darányi Ignác* földművelésügyi m. kir. minister leiratát:

»14504—1901. minist. szám. Méltóságos Gróf *Széchenyi Imre* úrnak, mint a halászati kongresszus végrehajtó-bizottsága elnökének *Budapest*en.

Méltóságos Gróf Elnök úr! A budapesti halászati kongresszus végrehajtó-bizottsága nevében f. évi február hó 11-én hozzám intézett előterjesztésére van szerencsém Méltóságodat arról értesíteni, hogy azon kiváló figyelmem jelétül, melylyel a halászatnak, mint fontos gazdasági ágának érdekeit állandóan követem, a f. évi márczius 7-én tartandó kongresszusra *Dubravszky Róbert* ministeri osztálytanácsost és *Landgraf János* műszaki tanácsost, orsz. halászati felügyelőt küldtem ki.

Kérem Méltóságodat, hogy a kongresszust annak idején erről az elhatározásomról értesíteni s egyúttal arról is biztosítani méltóztassék, hogy tanácskozásainak eredményét a szóban forgó ügy nagy jelentősége által megkívánt gondossággal fogom tanulmányozás tárgyává tenni s különös örömmel fog szolgálni, ha megállapodásait a közérdek előmozdítására irányuló folytonos törekvésemben minél kiterjedtebben értékesíthessem. Fogadja Méltóságod tiszteletem őszinte nyilvánítását. Budapest, 191. február 24-én *Darányi*.

Jegyző olvassa a felsőbessenyő-barsrudnói garami halászati társulat üdvözlő átiratát s az »Omge«, úgyis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségeinek átiratát, melynek értelmében kiküldöttjeként Hertelendy Ferencz országgyűlési képviselő vesz részt a kongresszuson.

Gróf Széchenyi Imre a végrehajtó-bizottság elnöke: Van szerencsém ezenkívül még jelenteni, hogy a meghívókkal szétküldött előadói javaslatához beérkezett

Régi tapasztalat, hogy a kultúra kiirtogatja lassan az ősvonásokat és így a balatoni részvénytársaság modern iránya is hihetileg rövid idő alatt elsöpri a régi módú halászok minden szokását, még itt-ott fennmaradt szólás-mondásait is. Ez a körülmény indított engem arra, hogy a mi keveset eltanultam *Kuti István* barátomtól, a »Halászat«-ban közzé tegyem.

Vagy három évvel ezelőtt ismerkedtem meg vele Tihanyban és úgy megszerettem, hogy többször elmentem vele a mélyre. A vöröses hajú, fortélyos, élelmes, eleven eszű, azonban a maga keresetlenségében végtelen kedves magyar paraszt igazi típusa. Csak 35 éves ugyan, de már 7 éves korától fogva ott él a vizen. Egyszerű »pamukos halász«, kinek eresztő-hálója csupán pamuk-czérnából van. Ámde nincs mit rajta szégyenleni. »Szent Péter is ilyen pamukos halász volt,« mondta egyik kirándulásunk alkalmával, »és ránk hagyta vele a nyomoruságot is, de hát azért mi mégis nagyon szeretjük a mesterségünket.«

Mielőtt hálóját kivetette, megkért bennünket, hogy maradjunk egy kicsit csöndben; meg akarja nézni, merre »neszeli« a hal?

A víznek még csak sorja sem volt, csöndes tükre alatt csak itt-ott rezzent szét nyílsebeseen egy-egy »küz«-raj (apró keszeg), valamely nagyobb hal, süllő, vagy csuka támadása elől. A természet e szabad martalóczai utánuk eredtek és a nagy hajzában néha egész testükkel kivágódtak a vízből. »Na, itt jó lesz!«, szólott emberünk rövid megfontolás után.

És míg 25—30 méter hosszú, 2—3 m. mély hálóját eresztette,

kibogozva a gyékénykák kötegeket, megerősítve a háló kifizetésére szolgáló köveket, csak úgy ömlött szájából a gazdag megfigyelés.

A felugró halat már loccsanásáról megismerte, ki milyen. Mikor azután elcsudálkoztam tudományán, így magyarázta a dolgot: — »Nem olyan nagy boszorkányság ám ez. Hiszen erre felé mindenki tudja, hogy a ponty »czüjekel« (czövek módjára egyenesen kivágódik egész testével a vízből), a süllő »csaffan« (de ezt már nem tudom lerajzolni szavakkal), a harcsa meg a kövér farkával akkorákat durrogat, mint egy tekerő-ostor, az őn pedig csobogósan ugrik . . .«

Ez alatt szépen elkészült a háló kivetésével, csak a próbáját kellett megcsinálni. Ez abból állott, hogy szép lassan végigsiklottunk a hálósztatók mentén, miközben emberünk gyakran meg-megrázogatta a hálót, nem állt-e össze valahol. Alig értünk a közepére, máris ott vergődött benne egy gyönyörű »harcsa-süllő«. Szerinte úgyis háromféle a süllő: $\frac{1}{2}$ kilóig kis süllő, $\frac{1}{3}$ —2 kilóig »harcsa-süllő«, azontúl már fogas.

Míg kifelé eveztünk, sok mindenről elbeszél. Persze ő vele is megesett, a mi minden valamire való halászemberrel megtörténik legalább egyszer, — hogy 115 kilós harcsa nyakszirtjébe ütötte a szigonyát és a halálra sebzett állat órákon keresztül séáltatta »bödön«-jét (egy darab fából faragott halászcsonak) Tihany és Udvari között. Még bujár-tojást is talált, de csak egyszer. »Ehhez is ritkán jut a halász-ember«, tette hozzá magyarázatul.

5 vélemény és 7 indítvány; ezeken kívül pedig 5 önálló indítvány, tehát mindössze 17. Azt hiszem, örömminket fejezhetjük ki a fölött, hogy a kongresszus iránt az érdeklődés sokkal nagyobb, mint előre feltételezhettük. — Mielőtt a tulajdonképeni megalakulásra áttérnénk és a napirendet megállapítanánk, méltóztassék meghallgatni a végrehajtó-bizottság által kidolgozott kongresszusi szabályzatot.

Jegyző olvassa:

»Budapesti halászlati kongresszus ügyrendje:

1. A kongresszus elnököt, egy alelnököt és 3 jegyzőt választ.

2. Az elnök vezeti a tárgyalásokat és hajtja végre a kongresszus határozatait.

Az elnököt ennek felhívására az alelnök helyettesíti.

A jegyzők munkakörét az elnök állapítja meg:

3. A kongresszus csakis a napirendre tűzött tárgyak, illetőleg a folyó hó 1-ig előzetesen bejelentett indítványok felett határoz.

4. A hozott határozatok közül azok, amelyek felsőbb helyekre vannak szánva, a határozat megokolásával együtt emlékiratba foglalandók s így terjesztendők fel illetékes helyre.

5. Amennyiben a 4. pont alatt említett határozatok meghozatalánál egyöntetűség elérhető nem lenne, az egymástól eltérő vélemények szabatosan veendőek fel az emlékiratba.

6. A tárgyalás során a szónokok a jegyzőknél való előzetes jelentkezés sorrendjében szólnak a tárgyhoz.

Ugyanazon kérdéshez egy szónok csak egyszer szólhat. A felszólamlás tartama 10 percnél hosszabb nem lehet.

Eme szabályok alól kivételnek csakis az előadóra, illetőleg indítványtevőre nézve van helye, amennyiben ezeket minden körülmény között megilleti a zárszó joga.

Gróf Széchenyi Imre: Miután a szabályzat ellen kifogás nem emeltetik, mint a végrehajtó-bizottság elnöke, azt elfogadottnak jelentem ki. Ezzel az előkészületi mun-

kálatokat elvégeztük, nincs más hátra, mint méltóztassék a megalakulás munkáját teljesíteni: elnököt, alelnököt és jegyzőket választani.

Meszleny Benedek: Tisztelt uraim! Bátor vagyok indítványozni, hogy az elnöki tisztre a végrehajtó-bizottság fáradhatlan elnökét, gróf Széchenyi Imre ömértóságát méltóztassék megválasztani. (Éljenzés.)

Gróf Széchenyi Imre: Ha méltóztatnak velem parancsolni, örömmel fogadom a megtisztelést és kötelességemnek tartom az ügyeket vezetni.

Most következnek az alelnök megválasztása.

Melczer Gyula: Alelnökül ajánlom a tisztelt kongresszusnak Szapáry Gyula gróf ömagyméltóságát. (Éljenzés.)

Gróf Széchenyi Imre elnök: Jegyzőül ajánlom Purgly Pál, Répássy Miklós, Bariss Gyula urakat. (Elfogadjuk.)

Gróf Széchenyi Imre elnök: Felkérem Purgly Pál urat, hogy a szólásra jelentkezőket jegyezze, Répássy Miklós urat, hogy a jegyzőkönyvet vezesse és Bariss Gyula urat, hogy a felolvasandó indítványokat olvassa fel.

Ezek után felkérem előadó urat, sziveskednék javaslatát röviden indokolni; mégis mielőtt ez megtörténne, méltóztassék úgy intézkedni, hogy az előadói javaslatot általánosságban ne bocsássuk diskusszió alá, mert hiszen abban mindnyájan egyetértünk, hogy a fennálló halászlati törvény némely pontjai módosíttassanak, ép azért javaslom, hogy mindjárt a részletes tárgyalásához fogjunk (helyeslés), hogy a törvény egyes szakaszait sorba vegyük és mindenki azon szakasznál szólaljon fel, a melyre nézve módosítani valója van. (Elfogadjuk.) Kérem tehát az előadói javaslat felolvasását.

Jegyző olvas:

»**Előadói javaslat** az 1888. XIX. t.-cz. módosítása tárgyában. A budapesti halászlati kongresszuson előterjeszti: **Meszleny Benedek** a végrehajtó bizottság előadója.

»Némelyik idén« (egy-két évvel ezelőtt) a füredi halászlak versenyében is részt vett. És nemcsak a »kollégák«-at főzte le, hanem még a Horváth Zsigát is; pedig az »angol-ladik«-ban volt. 10 pengő, meg egy darab szivar volt a nyereség.

Megkérdeztem azt is tőle, szeret-e fürödni?

»Nem én, kérem«, felelt. Nem való az szegény embernek, elszíjja az erejét. Gyerekkoromban kiförödtem magamat, de most már én is az öreg Szalayval tartok: csak urak és bolondok fürdenek Tihanyban. Hiszen az ekhós gyerekek is azt danolják:

»Szép a tihanyi kilátás,
De nehéz a följárás.*)
Ha az útja jobb volna,
Vendége is több volna!«

»Aztán meg nem is épen kívántatik a' meg az egészségű'! Az öreg Dobos bátyám is nyocsvan évet élt, pedig csak egyszer fürdött a Balatonban, akkor se jókedviből, csupán azért, mer' a »vész« (vihar) fölburította (fölbortította) a leptikáját (rozoga öreg csónak) a »Diós-tertek«-nél.

Mikor patra értünk és láttam, hogy másik hálóját ott

*) Akárki mondta, de nagyon igazat mondott azzal, hogy Tihanyban minden alkalommal háromszor fürdik az ember: egyszer a Balatonban, kétszer meg a saját leviben (a merédek feljárás miatt).

hagyja egész nyugodtan a parton, megkérdeztem, nem félti-e a tolvajoktól?

— Nem én, válaszolta tüstént. Tudja azt erre minden ember, hogy a háló eltulajdonítása egy a pincze-betöréssel. (Nem tudott nagyobbbat mondani!) De még csak a csónakomat sem lakatolom ki, mert azt se szabad senkinek sem bántani. Az ökrész-egyerekek rákaptak ugyan a multkoriban, de mióta »kiolvastam« őket belőle (itt olyan paedagogiai »tapintat«-ot írt le kezével a levegőben!), még csak imádkozni sem mernek belejárni!

— Holnap, folytatta, ha jó idő lesz, elviszem az urat szigonyozni. Azután csinállok majd olyan nyárson-sült paprikás halat, hogy még az ujját is megszopja utána az úr! De nem igen bízom az időhöz, mert ma egész nap nagyon »ingyenes« idő volt (felhőtlen, derült, tikkasztó hőség), reggel meg »pirosan viccsant föl a nap.«

A' pedig mindig esőt jelent.

Sajnos, Kuti barátom meteorológiája alaposan bevágott. Másnap csak úgy szakadt az eső, a »főszél« pedig olyan őszi nótákat füttyörészett, hogy a legkorábbi szántódi vonattal kénytelen voltam elhagyni a kedves félszigetet.

A halászatról szóló 1888. évi XIX. t. cikknek célja, a halászati jog rendezésével, ezen fontos közgazdasági tényező érdekeinek védelme, jövedelmezőségének biztosítása és emelése. Az ezen cél elérésére hozandó törvényes intézkedések alkotásánál kétféle szempont volt mérlegelendő u. m.:

1. Úgy készíteni el a törvényt, hogy annak rendelkezései által biztosíttassék, védessék és lehetőleg emeltessék ország-szerte a hasznos hal állománya, de

2. lehetővé tétessék a termelés és szaporulás hátránya nélküli, jövedelmező, a munkát és befektetést gyümölcsöztető kihasználás is.

E két ellentétes szempont érdekeinek helyes összhangba hozatalától függ a törvény célzatának sikere. Mert valamint a teoriában leghelyesebb intézkedések, óvó- és biztosító rendszabályok sem érnek el gyakorlati eredményt, ha azok által az okszerű kihasználás és jövedelmezés veszélyeztetik, sőt lehetlenné is válik — úgy viszont még a legkedvezőbb helyi és életviszonyok között is egészen, vagy időközönkre elpusztulhat a halállomány, a fogási módok, eszközök és idő korlátozása nélkül.

A halászati törvény a hazai halászati viszonyoknak főként a vízszabályozások, de részben a korlátlan pusztítás következtében is beállott sajnálatos hanyatlása folytán érhetőleg — és részben igen helyesen — nagy súlyt fektet a tilalmi időnek lehető kiterjesztésére, továbbá bizonyos nagyságon aluli halak fogásának tilalmára és végre a halászat módjának eszközök tekintetében korlátozására.

Több mint 10 év múlt el a törvény életbelépte óta. Ennyi időnek tapasztalata teljesen feljogosítja azokat, a kik a halászzal gyakorlatilag foglalkozva a törvény intézkedéseinek eredményeit ismerik, hogy megbirálhassák, vajjon mennyiben feleltek meg ezen intézkedések a törvény céljának általában, vagy bizonyos viszonyok között, továbbá, hogy melyek azok közül módosítandók, vagy pótlandók.

Ez lévén célja a jelen országos halászati kongresszusnak, miután az előkészítő bizottság megtisztelő határozata folytán utasítva lettem egy a tárgyalások alapját képezendő indokolt javaslat készítésére, az alábbiakban van szerencsém előterjeszteni azokat, amiket hazánk különböző vidékeiről gyakorlati és szakférfiaknak hozzám terjesztett véleményeire, úgy szerény tapasztalataimra, végre a hazai és külföldi szakirodalomra is támaszkodva, a törvényen változtatandónak, vagy pótlandónak tartok.

Nem lehetvén sem célom, sem megbízatásom e szerény dolgozat keretében a javaslandó összes részletes módosításokat indokolással kísérem, itt csupán általánosságban legyen szabad megokolnom a törvény revíziójának szükségét és annak kapcsán előterjeszteni a részletes javaslatot, a melynek indokolása és megvitatása fogja a kongresszus tárgyát képezni.

* * *

Bár a halászati törvénynek összes intézkedései, általánosságban szólva, helyes elvekből indulnak ki, mégis azok alkalmazási módjában és különösen mértékében rejlenek lényeges hibák, a melyek folytán, legalább az általam ismert vidékeken, a törvény életbelépte óta sem a halállomány lényeges javulása nem tapasztalható, de helyenkint a jövedelmezőség is csökkent, a halászat mint iparág visszafejlődött és a halászzal közvetlenül foglalkozó nép erkölcsileg és anyagilag súlyodt. Ismétlem, hogy ezeket csak az általam ismert vidékekről állítom, de nem kétkedem, hogy ehhez hasonló állapotok egybűtt is léteznek.

Ezen vizás eredmény három főokra vezethető vissza, a melyek:

1. Az árvizek és árterületeket illető intézkedések elégtelensége.

2. A túlhosszúra szabott tilalomidők.

3. Az ellenőrzés és megtorlás elégtelensége úgy a halászat gyakorlásával szemben, mint különösen a szállításhoz, el-árusításnál és piacokon.

A mi az árterületeket illeti, a törvény 2. §-a megállapítva, hogy kit illet ilyeneken a halászati jog, összesen csak annyit mond, hogy »ily vizekből a halaknak a mederbe való visszatérését akadályozni tilos.« A törvény ezen rendelkezése se nem világos, se nem elégséges.

Tudomány és tapasztalás tanítják, hogy a folyami halak sikeres ivarzására és szaporulásánál mily lényeges szerep jut az áradásoknak; azért a törvénynek az egyik legnagyobb hiányossága, hogy ezen végtelen fontos kérdés felett néhány rövid és nem is világos szóval halad el, annélkül, hogy tekintetbe véve a vízszabályozások által a halszaporodás beláthatlan kárára alakult új viszonyokat, annak védelmére és biztosítására gondolt volna és csak a halaknak az árterületről visszaterését tiltja megakadályozni, de azoknak és főleg az ivadéknak visszatérhetését lehetővé tevő és elősegítő intézkedéseket nem tartalmaz.

Számokban kifejezhetlen a mennyisége az évenként veszendőbe menő halivadéknak, melyek az árterületeken visszamaradó vizekben, de különösen az ármentesítő társulatoknak úgynevezett anyag- vagy kubikgödreiben elpusztulnak. Ugyanis a hal ivásakor, a mely rendszeren a tavaszi árvízzel esik össze, természetes ösztönét követve, a sekélyebb helyeket keresi fel, — hogy ikráit ott rakja le, a hol a nap melege által azok előbb megérlelődhetnek s egyszersmind az életre kelő ivadék első táplálkozásának feltételei megvannak, — azaz a folyam medréből kimegy és az árterületen végzi a fajmentés munkáját. A víz apadásával a mélyebb fekvésű helyeken és különösen az anyag-gödörökben visszamaradt vizekben azután milliárdjai pusztulnak el a halivadéknak és a mellett igen tekintélyes számú nagy hal is esik, még pedig tilalmas időben, az orvhalászok prédájául. Szabályozott folyóink s különösen a Tiszának a múlt időkhöz képesti szárnalmas halszegénységét főleg ezen körülmény okozza. A törvényben tehát imperative kimondandó, hogy az árterületek mélyebb fekvésű helyei, valamint az anyag-gödörök is a folyam-medrével árokkal (csatornával) összekötendők, úgy, hogy a víz azokból lefolyhasson, — a mely ároknak (csatorna) hálójával, sőt sőtvennyel stb. elrekesztése szigorú büntetés terhe mellett tiltatik. Továbbá, hogy ily árterületeknek arra alkalmas helyei kiméleti terekké nyilvánítandók, melyeken halászni egyáltalában nem szabad.

Ide nem értendők természetesen az oly árvizmaradványok, melyek fekvésük és különösen a medertől nagy távolságok folytán egyáltalában nem, vagy csak tetemes költséggel volna levezethetők. Ezek, mihelyt a víz apadása folytán izoláltan maradnak, nehogy a beleszorult halak a víz megromlása következtében értéktelenül elpusztuljanak, a jogos tulajdonos által korlátlanul halászhatók.

A halivadéknak ilyen és a különböző viszonyok szerinti egyéb védelmével sokkal inkább el fogja éri a törvény célját, mint a túlhosszúra szabott tilalmi idő által, a mely, mint a tapasztalás eltagadhatatlanul bizonyítja, egyrészt a halállomány javulását épen nem eredményezte, de másrészt, ezen a halászatot indokolatlanul súlyosan terhelő intézkedéssel sajnálatos erkölcsi és anyagi következményeknek lett okozója.

Erkölcsileg káros eredménye a törvénynek az, hogy a halásznép igen sok helyen, ha csak a törvény által megengedett időben halászhat, — a mely időből még időjárás, évszaki viszonyok és egyéb akadályok is sokat elvesznek, — egyszerűen

megmondva meg nem élhetvén, kénytelen mesterségét a törvény megszegésével és kijátszásával folytatni, a mire annál inkább is hajlandó, mivel a tilalom czélszerűtlenségét ő maga legjobban ismeri.

Anyagilag pedig azért káros a túlhoszú tilalmi idő, mivel az azalatt lopva fogott halakat rendszeren a tulajdonos vagy bérlő elkerülésével, de mindig mélyen a valódi értéken alul adják el. Hogy ez mily nagy értékvesztést képvisel, nem szükség bizonyítani.

A törvény a tilalmi idő kiszabásánál azon alapján helyes elvből indult ki, hogy a hasznos halfajok az ivarzás idejében kíméletben részesüljenek, de abba a nagy tévedésbe esett, hogy ezen tilalmi időbeni kíméletben látta a halállomány biztosításának legesleges rangú eszközt és azért terjesztette ki azt oly túlságosan. Pedig az korántsem bír oly fontossággal, hogy ilymértvű alkalmazása indokolható lenne. Ugyanis a halak, két — gazdaságilag értéktelen — fajnak kivételével, az ivadékot szülői gondozás és védelemben nem részesítik, hanem faj — fentartási összes ténykedésük abból áll, hogy az évszak és időjárás kényszerítő hatása alatt az ivást, azaz ikraeresztést és termékenyítést elvégzik. A többi a természet dolga. Itt tehát elesik azon indok, a melynél fogva a vadászatról szóló törvény az emlős és szárnyas vadaknál hosszabb tilalmi időt ír elő, a hol ugyanis az ivadék rövidebb-hosszabb ideig feltétlen szülői gondozásra és védelmezésre szorul. Az tagadhatlan, hogy, ha már tilalmi időt állapítunk meg, azt czélszerű az ivás idejére tenni, azért, hogy az minél zavartalanabbul megtörténhessék, de tökéletesen elég azt csak annyit időre terjeszteni, a melyen belül az ivásnak okvetlenül megkezdeni és befejezteni kell. Ezen idő az egyes halfajoknál az időjárás, kor és egyéb életviszonyok szerint némi ingadozást mutat ugyan, de az általam ismert fajok egyikénél sem fordulhatnak elő oly nagymértvű eltérések, mint a minőket előfordulásával lehetne csak a törvényt szabta hosszú tilalmakat indokolni.

Ha elfogadnám is, a szerintem ugyan el nem fogadható, azon indokolást, hogy annyi időre kellett kiterjeszteni a tilalmat, hogy abban befoglaltassék az ivásnak az egész országban, a geográfiai és életviszonyok különbözősége szerint számítható legkorábbani kezdődhetése és bevégezése, még akkor is *túl-hosszúnak* tartanám azt majdnem valamennyi fajra nézve.

Ez állításom indokolásának inkább a részletes tárgyalás során lévén helye, itt csak egy példára akarok hivatkozni, u. m. a három és félhónapig tartó tilalmára a pontynak, a mely hal pedig, az összes kül- és beltöldi szaktudósok egyező állítása, de mindnyájunknak, kik a halászattal gyakorlatilag is foglalkozunk, köztudomása szerint is, ivását május hóban végzi és csak ritkaságképen esik meg, hogy azt már április hó utolsó hetében kezdi és ép oly kivételesen tapasztalható június hó első negyedén túli ivása. Miért tehát különösen az áprilisi tilalom, a mikor még a hal elevenen szállítható és mint bőjti élelem keresett czikk s így a legjobban értékesíthető is? A pontynál tehát a védőintézkedés határozottan a jövedelmezőség nagy hátrányára van túlságos terjedelemben alkalmazva. Itt is sokkal fontosabb és több haszonnal és eredménnyel járó volna a törvénynek olyan intézkedése, a mely nem a kinőtt és értékesíthető halnak, hanem az ivadéknak védelmére és a bizonyos méreten aluli halnak tilalmára fektetve a fősúlyt, nem a tilalmi idő túlságos kiterjesztéséből, hanem annak és a méreteket illető szabályzatnak szigorú betartásától várva az eredményt, e tekintetben az eddigénél sokkal szigorúbb ellenőrzési és megtorlási rendszabályokat léptetne életbe.

Mielőtt ezen ellenőrző és megtorló rendszabályokra térnénk, meg kell emlékezni a törvénynek egyéb, nézetem szerint részben teoretikus, de sok esetben praktikus intézkedéseiről az óvást, valamint a halászat módjainak korlátozását illetőleg.

A 16. § értelmében bizonyos területek kíméleti terekké nyilváníthatók. Ezen intézkedés, ha nem is általában, de bizonyosan több helyeken hasznosnak, sőt adott viszonyok között szükségesnek is látszik és azért azt nemcsak az árterületeken, de egyebütt is, ahol a viszonyok úgy kívánják, daczára a bonyolult eljárásnak és az érdekeltségi surlódásokkal járó nehézségeknek, fentartandónak vélem, de csak oly értelemben, hogy az illető területeken, nem az egész éven át, hanem bizonyos időn belül, semmiféle eszközzel, semmiféle halat fogni ne legyen szabad.

Feleslegesnek, sőt sok esetben egyenesen károsnak tartom a hálószemek bőségét 4 centiméter minimális méretekre szorítani minden oly fogóeszköznél, melyeknél a hálótest szerepel mint fogó, bekerítő, elzáró, bezáró szerszám; ellenben az úgynevezett eresztőhálóknál, hol a hálószem, mint közvetlen fogóeszköz működik, még a 4 centiméternyi bőséget is kevésnek tartom, — sőt ezen szerszámnak, mint káros halpusztító eszköznek, a törvény általi végleges eltávolítását ajánlom. Ugyanis a 4 centiméternél még jóval bővebb szemnyílású eresztőháló is megfog. a) törvényesen előirt nagyságnál kisebb halat is, b) megfogja az esetleg kíméleti, azaz tilalmi időben levőt is és a mi fő és lényeges, hogy c) a nyakán megfogódott hal már igen gyakran benne elpusztul, de a kiszedésénél a dolog természeténél fogva, majdnem okvetlenül annyira megsérül és megkínóztatik, hogy életben nem maradhat s így bár tiltott nagyságú vagy minőségű, a vízbe vissza nem bocsátható. Egyéb hálószerkezetről az apróbb kötésű szemek megengedendők, különösen ott, ahol gazdaságilag értékes hal rováására számtalan értéktelen, sőt káros apróbb faj is tenyészik, a melyek ritkítása mindenestre amazok előnyére szolgál.

A törvényes mértéken aluli halak fogása nagyobb ellenőrzés és keményebb megtorlás által mindenestre biztosabban lesz megakadályozható, mint a szemnagyság meghatározása által.

Különben ezen kérdésben, valamint a szigorúozást illetőleg is, szabad kezet vélnék adhatni a halászati társulatoknak, a miről bővebben alább lesz még szó; most áttérek annak megvilágítására, hogy a törvénynek ellenőrző és megtorló intézkedései elégségeseknek és kellő eredménnyel járóknak bizonyultak-e?

A rendelkezésre álló hivatalos közegek, csendőrség és pénzügyőrség, már csak korlátozott számuk és számtalan másoldalról elfoglaltságuk folytán is, a halászat közvetlen gyakorlásának ellenőrzésére és a kihágások meggátolására teljesen elégtelenek, különösen ott, ahol a területek nagysága, kiterjedt nádasok és berkek s egyéb helyi sajátások nagy mérvben azt megnehezítik, sőt lehetetlenné teszik; és elég sajnos tapasztalhattuk, mily csekély hányada a kihágásoknak beigazolható és megtorolható, jóllehet mindnyájan tudjuk, hogy azok mily nagy számban és mértékben fordulnak elő.

Ha a közvetlen ellenőrzésre hivatott közegek csekély számát nem is róhatjuk fel a törvény hibájául, de annál nagyobb és sürgősebben pótlendő hiánya az, hogy nem kellő szigorral ellenőrzi és sújtja azokat, kik tiltott minőségű halat megvesznek, szállítanak, közvetítenek és elárúsnak. Pedig itt, névszerint a szállításnál, vámoknál, piaczkokon, vendéglőkben stb. sokkal egyszerűbb és könnyebb az ellenőrzés, — hát még a bizonyítás, — amely mindig a tetten érésen alapul!

A törvény végrehajtása és az ellenőrzés a halászokkal szemben, mint tapasztaltuk, annyi, sokszor leküzdhetlen nehézségekbe ütközvén, önként áll elő szüksége annak, hogy azt ott és azokkal szemben *kettőzött* szigorral teljesítsük, a hol azt a dolog természeténél fogva *könnyen és sikerrel* alkalmazhatjuk, t. i. a szállításnál, a piaczkokon, vásárcsarnokokban és nyilvános étkezőkben. A közvetítők és fogyasztók példás megbüntetése nem csak őket rettentené el a további üzelmektől, de

a halászokat is visszatartaná a kihágásoktól, ha a fogott halat tovább nem értékesíthetnék. E czélból különösen nagy súly helyezendő arra, hogy a csendőrség és pénzügyőri közegek, városokban és piacokon pedig a rendőrség, *legszigorúbb ellenőrzést gyakorolva, a tilalmas árut azonnal lefoglalhassák és az illetékes hatóság rendelkezésére bocsássák.* Ez a hatóság állapítsa meg nemcsak a büntetést, de egyszersmind a *kártérítési összeget* is, ha az elkobzott hal a tulajdonos tudta nélkül és akarata ellenére került forgalomba.

Számtalan visszaélésre és a törvény kijátszására nyújtott módot a 28. §-nak azon rendelkezése, mely szerint a *tilalmi idő alatt is szabad halakat szállítani és áruba bocsátani, ha az illető bizonyítvánnyal igazolja, hogy azokat a tilalmi idő bekövetkezése előtt fogták.* Talán nem szükséges bővebben fejtegetnem, hogy mily tág tere nyílik ezen rendelkezés akár jó, akár rosszhiszemű félremagyarázásával és alkalmazásával a legdurvább és legszemérmetlenebb visszaéléseknek, szemben az alig gyakorolható ellenőrzés és rábizonyíthatás nehézségeivel. Ezért e szakaszt akképen vélem módosítandónak, *hogy a tilalmi idő beállta után csakis annak kezdetétől számított 8 napon belül szabad halat szállítani, vagy áruba bocsátani, feltéve, hogy az illető hatósági bizonyítvánnyal tudja igazolni, hogy azok még a tilalmi idő beállta előtt fogattak.* És e tekintetben *ne tegyen a törvény különbséget a zárt és nyílt vizek között, mert a végrehajtás és ellenőrzés szempontjából az az egyedüli gyakorlati megoldás, ha bizonyos időn belül a tilalmazott halakat semmiféle czímen forgalomba hozni nem szabad.* Megjegyzem, hogy a zárt vizek tulajdonosai ezen intézkedés folytán semmi jogcsorbításról nem panaszkodhatnak s csupán csak egy, gazdaságilag látszólagos előnyüktől esnek el.

* * *

A törvény büntető határozataiban a kihágásokkal szemben csak a pénzbüntetés maximuma van megállapítva és a 69. § értelmében a kihágásokról szóló büntető törvénykönyv általános határozatai hagyottak a halászati kihágásokkal szemben is érvényben. Ez utóbbi szerint *20 korona* pénzbüntetés *egy napi elzárásnak* felel meg. Tudjuk, hogy 1—2 napi elzárás éppen nem szolgálhat elrettentő eszközül arra, hogy a kihágásoknak elejét vegyünk, azért megállapítandónak vélem a *minimális pénzbüntetést* is, még pedig a maximálisnak egy negyedrészében; úgy, hogy a hol a törvény eddig 400 koronáig terjedhető büntetést szabott meg, következőleg módosíttassék: *100 koronától 400 koronáig* terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő: aki stb.

* * *

A törvény 13. és 14. §-ai megállapítják, hogy mely vizek tekintendők zártaknak és nyíltaknak, egyszersmind úgy rendelkeznek, hogy az utóbbiakban az esetben gyakorolható önállóan a halászati jog, ha azok oly fekvésűek és kiterjedésűek, hogy rajtok a halászat a szomszéd birtokosok érdekeinek sérelme nélkül végezhető, ellenkező esetben csak társulattá alakulva.

Nézetem szerint itt határozottan kimondandó, hogy a társulattá alakulás csakis az állandóan a víz alatt levő területekre és a szabályozott folyamoknak rendes árterületeire nézve kötelező, míg a rendkívüli áradások által képződött vízterületeken a törvény módosítandó intézkedéseinek korlátain belül a halászat önállóan gyakorolható. Ugyanis ily területek csak kivételesen és rövid időre képezvén egyáltalában halászható területet, a szomszédos érdekek szemmeltartásának szüksége elesik.

Amiként a törvény a helyi, fizikai és élettani különbözőségeket és azok kihatásaira való tekintettel párhuzamot von a zárt és nyílt vizek között, ugyanezen tekintetekből *méltányosnak és gyakorlatilag is czéleszerűnek* vélem megkülönböz-

tetni az olyan nyílt vizeket — a melyek csupán egy halászati társulat birtokában levő tavat, mocsarat, vagy lápot képeznek és rendesen halászható ki- vagy befolyással nem bírnak — azon nyílt vizektől, a melyek, mint p. o. valamely folyamnak egyes szakaszai, a dolog természeténél fogva a folyamon lévő összes társulatokkal érdekközösségben vannak.

Az előbbieket határozottan a zárt vizek természetével és jellegével bírván, méltányos és logice szükséges, hogy a törvényben ugyanoly elbánásban részesüljenek. Azért a 13. § azzal egészítendő ki, hogy (zárt vizeknek tekintendők) c) a bár több tulajdonos birtokában levő oly tavak, állandóan víz alatt levő mocsarak és lápok, a melyek rendesen halászható ki- vagy befolyásokkal nem bírnak, sem egyébként más birtokosok, vagy társulatok tulajdonát képező halasvizekkel össze nem függnak. Ily vizeken a halászatot a tulajdonosok egy társulattá alakulva üzemtervük és alapszabályaik keretében korlátlanul gyakorolhatják. Mint fentebb már hangsúlyoztam, fontosnak tartom, hogy a törvény az időszaki tilalmat a zárt vizekre is kiterjessze, vagyis a 18. §. intézkedéseit velük szemben is kötelezőleg mondja ki. Ez tehát a 13. és 18. §-ban félreérthetetlenül kimondandó.

A hálószerű nagyságát, valamint egyéb fogóeszközöket illetőleg az egyes halászati társulatok eddigi tapasztalataik alapján és saját jól felfogott érdekekben is, alapszabályaik és üzemtervükben akképen rendelkezzenek, a mint az az adott viszonyok között legczélszerűbbnek mutatkozik.

A szigonyozás teljes eltiltását azért nem vélem kimondandónak, mert vannak oly alkotású és természetű halasvizeink, a melyeken bizonyos időszakokban a halfogás egyedüli módját csak az képezheti.

A 23. §-ban felsorolt egyéb tilalmakat az f) alattinak kivételével feltétlenül fentartandónak vélem.

(Folytatjuk.)

Pisztráng-tenyésztés.

VI.

A szivárványos pisztráng. (*Salmo irideus*.)

Nem volna befejezett a pisztráng-tenyésztésről nyújtott kép, ha a szivárványos pisztrángról nem emlékeznénk meg, mely pisztráng-fajt már nálunk is szelvényben tenyésztik.

Ez a salmonida igen jól beválik a lassúbb folyású, mélyebb vizű előhegységi patakok benépesítésére, amelyekbe a pisztráng már nem jön le.

A szivárványos pisztráng (*Salmo irideus*) eredetileg Észak-Amerikában s kiváltképen Kaliforniában otthonos halfaj. Alakjára nézve hátvonala erősen ívelt s így zömökebb hal a mi pisztrángunknál. Orra erősen tompított, szájnnyílása egészen a szem alá ér. A halpénzek rendkívüli kicsinyek, köralakúak.

A hal alapszíne ezüstös tényű, a hátán sötétebb színezettel. A fej, oldalak és a hát apró fekete pettyekkel meghintettek. Az oldalvonalak mentén többé-kevésbé feltűnőleg színekbe játszó sáv húzódik a hal testén végig. Ez a sáv főképp ívás idején a legpompásabb szivárvány-színekben tündöklik.

A szivárványos pisztráng ívási ideje rendszerint február és április hónapok közé esik, már a szerint, milyen az időjárás, melegebb, vagy hűvösebb-e a víz. Az ívó halak ép úgy a gyorsfolyású kavicsos fenekű mederreszeket keresik föl ikrájuk lerakására, mint a sebes pisztráng.

Az ikrák átmérője 5-től egész 7 mm-ig változik s színök a vízsín és lazaczvörös között ingadozik. Ép ily különböző lehet magának a hal húsnak is a színe, melyre a táplálkozás, illetve a táplálék van befolyással.

A szívárványos pisztráng tápláléka szintén az apró vízifauna. Zsenge ivadék korában az alsóbbrendű rákfélé állatokat fogyasztja, míg növekedve a rovarálcákra, rovarokra, vízcisgákra, kagylókra és kisebb halakra is szemet vet. Más táplálék hiányában a saját fajtájabelieket sem kiméli, mert ép oly kannibál, mint a többi lazaczfélé hal.

A szívárványos pisztráng gyorsan nő s harmadik évében circa 300—500 grm. súlyllyal eléri ivarérettségét, sőt néha már két éves korában is. Az ily fiatal halaknak az ikrái azonban még nem ajánlhatók továbbtenyésztésre.

Egy-egy ikrás korához képest 500—2000 db. ikrát szolgált.

Ez a halfaj nem szereti annyira a hegyi patakot, mint a valamivel mélyebb, lassúbb, enyhébb hőmérsékű vízfolyásokat, amely tulajdonsága alkalmasabbá teszi őt a sebes pisztrágnál a tavakbani tenyésztésre. Mesterséges tenyésztésénél az ikranyérésre és termékenyítésre ugyanaz az eljárás szokásos, amelyet már megismertünk, az u. n. száraz eljárás. A megtermékenyített ikrák gondozására, szállítására hasonlóképen az ott elmondottak az irányadók. Itt mindössze azt lehet megemlíteni, hogy miután ennek a halmak az ivása tavaszra esik, az ikrákat egy igen nagy veszedelemmel kevesebb fenyegeti, t. i. fagy pusztításainak nincsenek kitéve. Ebből a szempontból talán el is lehetne hagyni a költőházat, mivel azonban a többi megmaradt veszélyekkel szemben, mint amilyenek a ragadozó halak, madarak és emlősök, az eliszaposodás, a penészgombák stb. mégis csak a zárt tér s az ottani felügyelet véd legjobban, helyesebb a költőházikót ezen tavaszi ivású hal tenyésztésénél is megépíteni.

A kikelt zsenge ivadék védelme sem kíván különös intézkedéseket, erre is állanak a pisztrágnál felsorolt teendők. Az ivadék gondozása abban eltérhet a pisztrángtól, hogy itt az ivadékot már a költőedényekben etetni kezdik, amit különben hasonló cél mellett azoknál is meg lehet tenni.

Ez a mindenesetre sokkal körülményesebb gondozás azonban csak ott indokolt, ahol a továbbtenyésztés tavakban fog történni, vagyis a hol intenzív tenyésztés a cél.

Azért tartjuk úgy, hogy csak intenzív tavakban történő tenyésztésnél és nem a patakba szánt ivadéknál indokolt a pisztrángok etetése már a költőedényekben, mert ez nemcsak költséges dolog, de célzott tévesztett is az esetben, ha ezzel a létérti küzdelemre akarják fölfegyverezni az ivadékot.

Ha ugyanis a költőedényekből egyenesen a patakba jut az ivadék, egyaránt gyámoltalan lesz az ott az első időben, akár táplálták egy-két hétig a költőedényben, akár nem.

Nem az a főelv, hogy táplálva kerüljön a nyílt vízfolyásba, de az, hogy amikor odajut, már ismert, megszokott legyen az előtte. A költőedényben sohasem fogja megismerhetni az ivadék a nyílt víz sajátosságait, ahhoz feltétlenül nyílt víz kell. Azért is legajánlatosabb a patakba szánt ivadékot, amidőn a szikzacskóból történő táplálkozás végéhez közeledik, a patakkaal egybefüggő szabad, de mégis védett kis tavakba bocsátani, amint azt

az ivadék védelménél említettük. Itt módjában áll az apró halmak a rohanó patak ezer veszélyeit elkerülni; akkor keresi azt föl, amidőn ösztöne hajtja oda, amidőn már kellőképp megerősödött az élet nagy harczára.

Egészen másképp áll a dolog azzal az ivadékkal, amely sohasem kerül nyílt vízfolyásba, amely úgyszólván ikrakorától kezdve a piacra jutásig egyenként lesz számon tartva.

Ennek egyáltalán nem kell edződni, a tavakban védi az emberi gondoskodás, az juttat táplálékot is nekik, szigorúan vigyázva arra, hogy azt csak meghatározott számmal fogyaszthassák s valahogy különböző korúak egy tóba együvé ne kerüljenek.

Az ily célra a tavakbani növelésre szánt ivadékot indokolt már a költőedényekben is táplálni kezdeni.

A költőedényekben történő táplálásra legajánlatosabb az ivadék első természetes tápláléka, az u. n. cyclopidák, ezek az alsóbbrendű rákfajok. A legújabb időben azt a tapasztalatot tették a salmonida-ivadéokra vonatkozólag, hogy már abban az időben is szívesen megeszi a cyclopidákat, amidőn még a szikzacskójából táplálkozik. Tehát egyidejűleg a szikzacskóból is és cyclopidákkal is táplálkozik. A szívárványos pisztráng különösen korán hajlandó erre a kettős táplálkozásra.

Cyclopidákat állóvizetből, mocsarakból bármikor lehet szedni sűrű szemű tüll-hálóval, amelynek végébe ezek az egy milliméter körüli nagyságú állatok kocsonyához hasonló nyálkás rétegbe szűrődnek össze. A hálót a költőedények tápláló vizében megöblítik s a cyclopidák a vízzel az ivadékhhoz jutnak. Természetesen a távozó vízzel az alsóbbrendű kis rákok javarésze is mihamarabb elhagyja a költőedényeket, amelyeket ha újra be akarunk juttatni az ivadékhhoz, a vizet tüll-hálón kell keresztül bocsátani.

Látható, hogy a táplálásnak ez a módja körülményes. Cyclopidákkal tehát inkább csak ott érdemes táplálni a költőedényben levő ivadékot, ahol van közelben valami tócsa, honnan bővében hordható a táplálék.

Leghelyesebb lesz azonban, amint az ivadék annyira fejlődött, hogy szikzacskóját rövid időn elveszti, nem a táplálékot hordani az ivadékhhoz, de az ivadékot vinni oda, ahol bőven tenyészik; ez az ő első és pótolhatatlan tápláléka. Ily helyeknek kell lenni az ivadéknevelő tavaknak.

Már elmondottuk, melyek a szem előtt tartandó elvek a tavak létesítésénél, most csak azt óhajtjuk még megjegyezni, hogy a tó tápláléktermő képességét emelni lehet, ha a tóba helylyel-közzel korhadó lombot, vagy még inkább istállótrágyát teszünk. Az apró rákfélé állatok szaporodásának ugyanis a melegség kedvez, ha tehát azokat a tóba hordott, meleget fejlesztő, korhadó dombockákat meghordjuk cyclopidákkal, daphniákkal stb. ezek az apró állatkák rendkívüli gyors szaporodásnak indulnak s az ivadékot dúsan ellátják táplálékkal. Ez a táplálási mód kétségkívül az első évesek tavában a legjelentősebb, azonban a nagyobbak tavaiban sem célzott tévesztett.

A tavak benépesítésének sűrűségére és az ivadéknak nyújtandó táplálék mennyiségére vonatkozólag itt is ugyanazokat mondhatjuk, amelyeket a sebes pisztrángra mértékadóknak jelezteünk.

Az eladásra kerülő halanyagot leghelyesebb őszszel lehalászni és piacra hozni, mert télen át nem sokat fog az súlyban gyarapodni.

Ha nem lehet a termelt halanyagot ott helyben el-

adni, szükségessé válik annak távolabbi piacra szállítása. A piacra szánt pisztrángok szállítása is ugyanazon követelmény szem előtt tartásával történik, mint az ivadék, vagy tenyészhalak szállítása, t. i. élve kell annak oda érkezni. Ez a követelmény azután meglehetősen kis körre szorítja a termelt árú piacát s azon a kis körön belül is drágává teszi a halat. A pisztráng élve érkezését ugyanis első sorban azáltal biztosíthatjuk, ha nagymennyiségű vízben szállítjuk azokat. Gondoskodni kell továbbá arról, hogy a víz ne melegedhessen föl, mert így veszítvén levegőtartalmából, a pisztrángok életfentartására alkalmatlanná válik. A fölmelegedésnek jéggel történő lehűtéssel lehet elejét venni, azt pedig, hogy a víz több levegőt nyeljen el, úgy lehet elősegíteni, ha merítve a vízből, magasról csurgatják azt oda vissza. Ezek az időközönként ismétlődő kézi műveletek kísérő egyént igényelnek.

Amíg az ivadék szállítására igen különböző alakú és szerkezetű szállító edényeket használnak, addig a piacra kerülő pisztráng szállítására a rendes lapos halszállító hordókat tartják legalkalmasabbnak, 200—300 liter űrtartalommal.

A hordót oly magasan töltik meg vízzel, hogy a víz tükre a hordószáj alatt mintegy 20 cm. mélyen legyen. Amint a halakat a hordószájon át bebocsátották, nem jó, ha nyugodtan marad a hordó, mozogni, hullámszani kell a benne levő víznek, hogy mentől nagyobb legyen annak levegőt abszorbeáló felülete.

A szállítandó halmennyiség súlyát a víz súlyának körülbelül húszszorosán kell meghaladnia, ha a szállítás 10—12 óráig tart, ha pedig ennél is hosszabb ideig kell a halnak a hordóban lenni, úgy 25—30-szor több legyen a víz, mint a hal.

A szállítás felesleges költségeit mind meg lehetne takarítani, távoli piacokra küldve olcsóbbá lehetne a pisztráng s olcsóbbá minden hal, ha mint p. o. baromfiaknál történik, a leölt, kizsigerelt halak is vevőkre találának.

Pedig, hogy az csak előítélet dolga, hogy az egészségesen leölt s kizsigerelt hal ép oly jóízű, mint az, amelyiket a konyhában öltek meg, azt a kísérletek megmutatták. Ugyanis a legrekkenőbb nyáron szállítottak kizsigerelt pisztrángokat kellekép csomagolva több napi úton s a megérkezett halak kifogástalan frissek s ami legfőbb, ép oly jóízűek voltak, mint az ott helyben kifogottak.

Muraközy Endre.

TÁRSULATOK.

A balatoni halászati társulat márczius hó 3-án tartotta az évi rendes közgyűlését Keszthelyen, a melyről a következő tudósítás érkezett hozzánk.

Gróf *Széchenyi* Imre elnök az alakítások után meleg szavakban emlékezik meg Bertalan Alajosnak, az egyesület alelnökének érdemeiről s emlékét a közgyűlés jegyzőkönyvében megörökíteni indítványozza.

Az igazgató évi jelentése tömören számol be a társulatot érintő mozzanatokról. Számadatai közül érdekesek a halzsák-mányokra vonatkozók. Ezek szerint az 1900. év folyamán kifogtak a Balatonból 9538 m.-mázsa halat és pedig 8:57 q. keszeget és gardát, 408 q. csukát és űnt, 107 q. ha. csát és pontyot, 611 q. stüllöt és 55 q. fogast. Feltűnően csekély — alig 40 q. — a ponty, a minek javulása csak akkorra várható, ha érvényesül a bérlő

társaság által kibocsátott, a folyó évben 793,608 drbot kitevő, 6—18 cm. hosszú éves ivadék hatása. Pontyon kívül kihelyezett még a részvénytársulat 20 millió stüllő-ikrát is.

Ezidő szerint mintegy 500 ember űzi a Balatonon a halászatot, egészben véve jobb keresettel, mint eddig. A r.-társulat a téli halászást részesedés mellett folytatja, 8) filléres biztosított minimális keresettel. Bevétele volt a tulajdonos társulatnak 44,917 k. a miből a bérjövdelem felosztása után 3695 k. felesleg mutatkozik. Ez a felesleg egyelőre felosztatlanul a társulat javára gyümölcsöztetendő.

A 25 milliméteres szembőségű hálót a társulat károsnak tartja, minéltogva felír a kormányhoz, hogy ilyen használatot jövőre ne az egész Balatonra, hanem csupán a Tihany körül mutatkozó garda fogására engedélyezze.

A kövágó űrsi közbirtokosság képviselője, az igazgatói jelentés kapcsán, panaszt emel a bérlő társaság halkiszolgáltatása ellen, továbbá a miatt, hogy a község lakossága a múlthoz képest jelentékeny előnyöktől esett el. Az utóbbit illetőleg okmányilag igazoltatott, hogy a veszteséget egyedül a közbirtokosságot terhelő a felelősség, a mennyiben négyszeri felhívás daczára sem mutatta ki ama szolgálmány mennyiségét, mely a régi bérlőt terhelte. S így a társulatnak nem állott módjában azt az új bérlővel szemben érvényesíteni. A lakosságnak hallal való ellátása dolgában pedig megkeresést intéz a társulat a részvénytársulathoz, hogy a méltányosság alapul vételével a kívánalmaknak eleget tenni iparkodjon.

A választmány kiegészítése során egyhangulag megválasztott alelnöknek: *Dezsényi Árpád* dr., választmányi tagnak pedig dr. *Vámos Károly*. Egyben pedig, mert *Hennel Károly* igazgató körülményeire való hivatkozással régebben bejelentett lemondásától el nem állott, a közgyűlés helyette *Bariss Gyulát*, a rendesi közbirtokosság képviselőjét választotta meg, jegyzőkönyvileg szavazván köszönetet *Hennelnek* a társulat érdekében kifejtett tevékenységeért.

Vége elnök indítványára ki mondja a közgyűlés, hogy feliratot intéz a földművelésügyi miniszterhez avégből, hogy a Balatonnak megfelelő külföldi halakkal leendő benépesítése érdekében kísérleteket tétetni szíveskedjék.

VEGYESEK.

Árviz. A meglanyhult időjárást nyomon követő hóolvadások folytán általános a panasz az árvizek miatt. Főleg a kisebb patakok mentéről jeleznek romboló árvizeket. Egyik-másik ilyen kis patakocska, a mely rendes körülmények között alig bírja egy kotyogómalom túlszerény igényét kielégíteni, annyira megáradt, hogy magát Dunának képzelve, nagyzási hóbortjában vasuti töltéseket, hidakat, malmokat szakított el. Töltés-szakadás révén nem csekély kárt okozott egy ily szerény, homokos buczkából táplálkozó kis patakocska Iharoson, a Hirsch-féle tógazdaságban, a melyet hosszában szel ketté s a melynél a töltések épen ezért kellő szabadzúgókkal is elláttattak. Ámde a szabadzúgók elégtelennek bizonyultak, annál fogva, hogy a hóolvadással együtt egy hatalmas záporoszerű eső is növelte az elvezetendő árt. Alig egy fél óra alatt annyira megteltek a tavak, hogy a víz a töltésen átcsapott s végre oly rongálást okozott, a melynek következtében csakhamar átszakadt a legtöbb tó töltése, noha ezek közül az egyik 40 m. korona szélességű volt a végből, mert útnak is használtatott. Szerencsére a tavak közül csupán egy volt benépesítve növendékhalakkal, a melyek itt teleltek át. Hogy ezekben mennyi kár esett, az még eddig nem volt megállapítható.

fs.

Vízfertőzés. Németh János prépost plébános, a Sopronvármegyei gazdasági egyesület kiküldöttje, a halászati kongresszuson szóvá tette a cukorgyárak okozta vízfertőzések kérdését. A Répcze és Ikva patakokban ugyanis bőven volt egykor a rák, a mely közkedveltségnek örvendett kiváló minősége és fejlettsége miatt. Az epidemia után többen, köztük ő maga is, kísérletet tettek a rákok újbóli betelepítésére. Két éve óta folytatott kísérletek alapján meggyőződött, hogy a dolog benne is, ha az itt működő cukor-gyárak szennyes vizei nem pusztítanak ki e vizekből a rákokat és halakat. Évről-évre, a midőn a campagne megindul, sőt évközben is, néhány heti időközben ismétlődőleg, a midőn ugyanis a gépeket tisztogatják, anyira beszennyezik a gyárak a patakok vizeit, hogy színe és szaga miatt egyaránt undorító emberre, állatra nézve. Minden ilyen alkalommal bőven látni döglött halat és rákot, jelölve annak, hogy a kérdéses szennyek, mint savakból és egyéb chemiai anyagokból eredők, mérgező hatásúak is. A gyárak ugyan hatóságilag vannak kötelezve szennyes vizeik előzetes megtisztítására, közömbösítésére; vannak is e célra külön berendezéseik, ámde vagy elégtelenekek ezek, vagy pedig a gyár nem úgy végzi a tisztítás kötelezettségét, a mint kellene s így minden marad a régiben. Akár a kivitel czélszerűtlenségén, akár pedig, ami valószínűbb, a gyárosok lelkiismeretlen eljárásán múljék a vízfertőzés ténye, kétségtelen, hogy a panasz jogosult és itt az ideje, a gyárakkal szemben a legerélyesebben követelni, miszerint respektálják mások jogait, tulajdonát. Végre is a víz nem azért van csak, hogy a gyárak szennyét a gyárosra nézve költség nélkül, avagy olcsón eltakarítsa a gyártelepről, hanem hogy nagyon sok más jogos érdek is kielégítsen. Ezen általános érdekek szempontjából türehtetlen a gyárosok eljárása s épen ezért hisszük is, hogy a kongresszus idevonatkozó határozatának lesz is fogantatja s akad majd hatóság, a mely meggyőzi a hatalmas gyárakat arról, hogy másoknak károsításával magoknak hasznot biztosítani sem nem igazságos, sem nem méltányos követelés. *fs.*

Anglia tengeri halászatának eredményei 1899-ben és 1900-ban. Hatalmas jövedelmi forrásul szolgál Angliában a tengeri halászat, a mint azt a következő számadatok bizonyítják. A különféle fajtájú tengeri halak összes kifogott mennyisége 1899-ben 14.786,305 métermázsza volt, 212.719,280 korona értékben 1900-ban pedig 14.565.760 métermázsza 211.047,128 korona értékben. Itt kizárólag a tengert lakó halak vannak összegyűjtve, a tengertjárók, mint p. o. a lazac is, nem szerepel az összeállításban. Ügyszintén kihagytak a tengeri halászat eredményéből a kagylók és rákok, a melyek pedig szintén elég tekintélyes összeggel emelik a tengeri halászat jövedelmét. Azt lehet mondani, hogy ez utóbbiak, (tengeri rákok és osztrigák) hajtának évente 9–10 millió korona jövedelmet.

Nagy-Igmándról, gróf Esterházy Miklós Móricz halasgasdaságából kapjuk a hírt, hogy a közelfekvő vasdinyei keményítő-gyár szennyes vizei a 148 k. holdnyi tóban télire is bent maradt halakat valósággal elpusztulással fenyegetik. Kisebb halak elpusztulását máris észlelték; a min bizony egy csöppet sem csodálkozunk, számba véve az idej kemény telet s azt, hogy a gyár felől jövő szennyes-vizek vegyelemzése a leghatározottabban beigazolta az oxygen felemésztő bomlási termékek, különösen a nagyobb mennyiségű kén hydrogen jelenlétét.

Ilyen körülmények között csak a hatóság erélyes és gyors beavatkozása segíthet, a mi remélhetőleg nem fog elmaradni. Semmivel sem menthető állapotok volnának azok, ha efféle rendellenességek akadályoznak meg egy-egy ilyen nagyobb szabású, közzgazdaságilag is fontos intenzív művelési ág prosperálását. Egyáltalán nem kicsinylendő értékről van kül-

nösen a jelen esetben szó. A tavat 1899. tavaszán halasították be; most tehát már kész piaczi árú tartalmaz, a mely őszkor csak épen a rossz piaczi viszonyok miatt nem került eladásra. A mint azonban halljuk, most megvette az egész termést egyik ismert fővárosi kereskedő; a megejtett próbahalászatnál meglepő szép példányok kerültek hálóba s így várható, hogy a mostani eredmény se fog az 1898. évi mögött maradni; akkor pedig 256 métermázsza hal került ki a tóból, a melyért 29,554 koronát kapott az uradalom. A lehalászás után egyébként el nem mulasztjuk részletesen ismertetni a kifogott mennyiséget.

p.

Halászat a német képviselőházban. Mint olvassuk, a német országgyűlés a tengeri halászat emelésére 400,000 márka költséget szavazott meg. A költségvetés tárgyalásánál a képviselők a tilalmi idő és kíméleti terek szabályozását kívánták. A kormány a halászati érdekek előmozdítását megígérte és hangsúlyozta, hogy a tilalmi idő szabályozását csak nemzetközileg tartja végrehajthatónak.

Budapesti halpiac. Karácsonytól kezdve mostanáig a bel-földi hozatalok állandóan gyöngék voltak. Folyóinkon a halászat többnyire szünetelt. A tartós fagyok miatt még a jégalatti halászat is csak nehezen volt űzhető. Ilyen körülmények mellett az áruhiány s ennek következtében felette csekély forgalom jellemezte piacunkat. Ezen idő alatt csakis tenyésztett ponty, balatoni és orosz süllő volt kapható. Tenyésztőink, ezen reájuk kedvező helyzetet felhasználva, a karácsony után visszamaradt tetemes készleteiket alig hat hét alatt elszállították, úgy, hogy ma már igen csekély készlet található telelőkben. A még tavaszra maradt lehalászendó készletekre tehát igen jók a piaczi kilátások. Ez alkalommal Grác vidékéről ismét sok tenyésztett pontyot importáltak, melyek 1½ kg. átlag súlyban itt 140 K. árban árultanak nagyban. E halaknak azonban nagy hátrányok, hogy etetés folytán túlkövérek és zsirosak s így gyöngébb gyomrú emberre nézve alig élvezhetőek. Románia csak most kezd ismét szállítani. Ezen szállítmányok kizárólag és nagy mennyiségben jegelt harcsából állanak, minek folytán e halfajnak ára tetemesen alább szállott. Ugy látszik, Románia más fajta halainak Bécsben és a külföldön jobb piacot talál, mint nálunk. Tok és kecsége teljesen hiányzik. Ha mégis elvéve egynehány nagy kecsége felkerült piacunkra, kereskedőink 8–10 koronát kértek érte. Mai nagybani árak ezek: Balatoni fogas, nagy jegelt 400 K., Balatoni fogas, közép jegelt 240 K., Balatoni süllő, jegelt 140 K., Balatoni süllő, apró jegelt 110 K., ponty, nagy élő 150–160 K., ponty, kisebb élő 140–150 K., harcsa vágni való élő 120–130 K., harcsa, kisebb élő 160–200 K., Románia, harcsa vágni való jegelt 90–100 K., harcsa, kisebb jegelt 70–80 K., orosz süllő, nagy jegelt 150–160 K., orosz süllő, kisebb jegelt 100–120 K., orosz tok, jegelt 250–300 K.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

G. F. úrnak. *Budapest.* A kongresszus tárgyalásait gyorirói feljegyzések alapján egész terjedelmében hozzuk. Ugyanez különlenyomatként is megjelenik, hogy a résztvevőknek megküldhető legyen.

D. B. dr. tanár úrnak. *Kassa.* Kéziratát köszönjük, mielőbb sorát ejtjük. Kívánságának szívesen teszünk eleget annak idején. **Öreg halász.** *Verbász.* Anyagtorlódás miatt kis türelmet kérünk. A tavasz folyamán okvetlenül megjelentetjük. A vlákról szóló cikket is megkaptuk. Köszönjük.

P—ó úrnak. *Komárom.* Tudósítását köszönjük, máskor is szívesen fogadjuk, legyen az még oly rövid, de tárgyilagos leírása valamely szakmakörünkbe vágó megfigyelésnek,